

Ponadstuletnie drzewostany Puszczy wycinane bez uzgodnień

Przez 8 lat leśnicy pozyskiwali drewno z ponadstuletnich drzewostanów bez wymaganych uzgodnień z ministrem środowiska. Zdaniem Stowarzyszenia Pracownia na rzecz Wszystkich Istot, mogło dojść do niedopełnienia obowiązków przez nadleśniczych, co poskutkowało wycinką tysięcy metrów sześciennych takich drzewostanów. Organizacja złożyła doniesienie do prokuratury.

Ponadstuletnie drzewostany Puszczy Białowieskiej są zgodnie z obowiązującymi przepisami objęte zakazem wycinki. Od dnia 6 lipca 1998 r. w Puszczy Białowieskiej obowiązuje Decyzja Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, zakazująca wyrębu ponadstuletnich drzew i drzewostanów o charakterze naturalnym. Zgodnie z decyzją, zakaz ten nie dotyczy niezbędnych cięć sanitarnych, które mogą być wykonane po uzgodnieniu z Głównym Konserwatorem Przyrody. Jak potwierdza wiele dokumentów sygnowanych przez urzędników Lasów Państwowych, decyzja była i jest nadal obowiązującym aktem prawnym. Formalnie decyzja obowiązuje do czasu opracowania docelowej strategii ochrony Puszczy Białowieskiej, a takiej dotychczas nie opracowano.

Olsze w Nadleśnictwie Białowieża. Fot. Adam Bohdan

Gdy sprawą zainteresowała się Pracownia, leśnicy przyznali, że nie mają wymaganych uzgodnień. Stwierdzili nagle, że decyzja nie obowiązuje, ponieważ wygasła wraz z podpisaniem przez ministra decyzji zatwierdzającej plan urządzenia lasu w 2003 r., który zawierał informacje o planowanych zabiegach. Innego zdania są jednak prawnicy. Zdaniem Dawida Sześciło z międzynarodowej organizacji prawniczej Client Earth, decyzja nr 48 nie jest decyzją administracyjną, lecz aktem kierownictwa wewnętrznego, czyli wewnętrznym aktem wiążącym wyłącznie jednostki organizacyjne, podległe organowi wydającemu akt - w tym przypadku są to jednostki organizacyjne Lasów Państwowych. Oba akty - decyzja z 2003 r., zatwierdzająca plan urządzenia lasu, oraz decyzja 48 - pozostają zatem w mocy i się nie wykluczają. Poza tym zatwierdzony przez ministra w 2003 r. plan urządzenia lasu nie uwzględniał cięć przygodnych i sanitarnych, wykonywanych w drzewostanach ponadstuletnich w zależności m.in. od gradacji kornika drukarza.

W czekającym na podpisanie planie urządzenia lasu dla nadleśnictw puszczańskich nie zapewniono dostatecznej ochrony dla drzewostanów ponadstuletnich. W projekcie dokumentu założono, że drzewostany ponadstuletnie podlegają ochronie, gdyż ich wycinka obwarowana jest uzgodnieniami z ministrem w myśl decyzji nr 48 z dnia 6 lipca 1998 r. Przez ostatnie lata leśnicy kpili sobie z obowiązujących przepisów, nakazujących uzgadnianie wycinki drzewostanów ponadstuletnich,

mogą więc ignorować ten sam przepis w trakcie obowiązywania czekającego na zatwierdzenie planu urządzania lasu. Dlatego według organizacji pozarządowych konieczne jest kategoryczne wyłączenie drzewostanów ponadstuletnich w decyzji zatwierdzającej plan urządzania lasu na kolejne lata.

Drzewostany ponadstuletnie są pozostałościami ostatniej dzikiej Puszczy poza parkiem narodowym i rezerwatami przyrody. Pomimo utworzenia nowych rezerwatów przyrody, w wyniku m.in. intensywnej wycinki powierzchnia takich drzewostanów od 10 lat utrzymuje się na stałym poziomie.

Jak wynika z badań dr. hab. Wiesława Walankiewicza z Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach, nadmierne pozyskanie drewna wpłynęło na spadek frekwencji występowania dzięcioła białogrzbietego (kluczowego gatunku Puszczy Białowieskiej) na przestrzeni ostatnich 19 lat o 28 procent.

Pozostałości drzewostanów ponadstuletnich Puszczy, których nie udało się wyciąć okupantom w czasie wojen, zostały znacznie przetrzebione w ciągu ostatnich dziesięcioleci. Z inwentaryzacji starych drzew, prowadzonej przez Tomasza Niechodę, wynika, że na pięciokrotnie mniejszym obszarze Białowieskiego Parku Narodowego znajduje się kilkakrotnie więcej starych drzew o wymiarach pomnikowych, niż w zagospodarowanej części Puszczy Białowieskiej.

Adam Bohdan

Wykorzystane w sprawie dokumenty dostępne są na pracownia.org.pl/aktualnosci,838.

